

100-JAAR KERK EN VREDE

‘Het Evangelie biedt maar een optie: geweldloosheid en vrede’

“Zalig zijn de vredesmakers, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.” “Als iemand u op de ene wang slaat, keer hem dan de andere toe.” Het zijn twee van de vele verzen in de Bijbel die geweldloosheid en vrede prediken. Volgens Henk Baars, voorzitter Kerk en Vrede, de oudste pacifistische vredesbeweging van Nederland, biedt “het Evangelie van Jezus Christus geen enkele ruimte voor het inzetten van wapens of het militariseren van conflicten”. De vereniging roept christenen op om de kracht van deze boodschap luider te verspreiden.

Ido Dijkstra

“Wij missen de stem van de kerken bij de inzet voor vrede in Europa. Wij wachten erop dat kerken hun zorgen over de toenemende bewapening uiten en delen met hun leden en de samenleving”, schreef Kerk en Vrede in juni, in een open brief gericht aan kerkelijke organisaties in Nederland. “De stichting richt zich via de kerken op de gehele samenleving, want de vredes-thematiek overstijgt de kerken, maar de kerken horen er wel volop aan bij te dragen”, vertelt Henk Baars aan De Andere Krant.

Hij stelt dat christenen op grond van hun geloof de meest krachtige vredesboodschap tot hun beschikking hebben. Hij verbaast zich erover dat die nauwelijks doorklinkt in de samenleving.

“Het Evangelie van Jezus Christus biedt geen ruimte voor het inzetten van wapens of milita-

risering van conflicten”, aldus Baars. “Dus blijft er maar een optie over: geweldloosheid en vrede.”

Jezus Christus wordt al in het Eerste Testament (de boeken voordat Hij op aarde wandelde) omschreven als de ‘Vrededorst’ (Jesaja 9 vers 6). Het Nieuwe Testament (de boeken geschreven in de eeuw na de komst van Jezus) beschrijven Zijn geweldloze wandel op aarde. “Hij claimt het de Weg, de Waarheid en het Leven zelf te zijn, dus nodigt Hij christenen uit om die weg te bewandelen”, aldus Baars. “Ruim tweeduizend jaar geleden verwachtten de mensen een overheersende leider, maar Jezus leerde de mensen geweldloosheid: leg je wapen neer, keer je andere wang toe als je wordt geslagen én heb je vijanden lief. Fysieke wapens dienen we af te leggen, de geestelijke wapens tegen verkeerde ideeën dienen we op te pakken. Dat is de vrede die de God van de Bijbel voor ogen heeft. Dat is waartoe christenen geroepen zijn. Als christen zou je dus helemaal niks te maken moeten willen hebben met wapens en oorlog.”

Het bevreemdt Kerk en Vrede dat dit geluid nauwelijks doorklinkt in de samenleving. Sinds de oorlog tussen Oekraïne en Rusland constateert Baars dat de rede te paard is vertrokken uit de samenleving, ook bij christelijke partijen als het CDA en de ChristenUnie. Deze partijen tekenden onder andere de ‘verklaring Oekraïne’ waarin ze aangeven onvoorwaardelijk zij-aan-zij te staan met Oekraïne met politieke, economische en militaire steun. De SGP is volgens Baars zelfs de ‘hofleverancier’ van Defensie. En ook een linkse partij als Groenlinks, ooit drijvende kracht achter vredesbewegin-

gen, roert slechts de oorlogstrom. “We hebben geprobeerd met deze partijen in contact te komen, maar het is alsof er geen ruimte meer is voor vrede in hun gedachten”, constateert hij. Alleen de SP heeft nog oor voor vrede.

De honderdjarige vredesbeweging constateert dat er in de meeste media nauwelijks ruimte is voor het vredesgeluid. Pogingen van Kerk en Vrede om artikelen geplaatst te krijgen waarin aangegeven wordt staat dat oorlog per definitie inhumaan is, wapenleveranties geen mensenlevens redden en Poetin niet alleen verantwoordelijk is, strandden veelvuldig. “Ook wij vinden Poetin wreed en veroordelen de inval in Rusland, maar stellen dat deze oorlog niet zomaar uit de lucht is komen vallen. De voortdurende confrontatiepolitiek van het Westen

rechtvaardige vrede geleid. Het veiligheidssysteem dat we nu hanteren, heeft in dit geval gefaald. Er is een heel ander systeem nodig. Het is vreemd dat wij om dat geluid als pro-Poetin worden gelabeld.”

Kerk en Vrede blijft desondanks pal voor haar pacifistische boodschap staan. “Wij roepen de Europese politiek op terug te keren van de heilloze weg van het escalierend bewapenen van Oekraïne en het verder isoleren van Rusland. Voorkom een totale, uitzichtloze oorlog in Europa voor het te laat is! Ga in gesprek. Desnoods een frozen war, om vrede mogelijk te maken. Pas als je oorlog als optie uit je gedachten bant, is vrede mogelijk.” ■

“Wij roepen de Europese politiek op terug te keren van de heilloze weg van het escalierend bewapenen van Oekraïne en het verder isoleren van Rusland”

speelt ook een rol. De angst dat Rusland de Baltische staten en Polen zou invallen, is niet bewaarheid. Er is geen andere weg dan onderhandelen, ook al zal dat ontzaglijk pijnlijk zijn voor beide partijen. Ga daarom in gesprek om eruit te komen, want oorlog is altijd erger en heeft nog nooit tot een duurzame en

Kerk en Vrede: de oudste pacifistische vredesbeweging van Nederland

Kerk en Vrede bestaat op 8 oktober dit jaar precies honderd jaar en is daarmee de oudste vredesbeweging van Nederland. In het interbellum, de tijd tussen de Eerste en Tweede Wereldoorlog, begon in 1924 een aantal predikanten dat tegen oorlog was deze beweging. Dominee Han Hugenholtz stuurde toen een gepeperde open brief aan alle Nederlandse predikanten, pastoors en rabbi's, waarin hij zich fel keerde tegen de meegaande houding van de kerken in oorlogstijd. Hoe kan een christen oorlogsgeweld ('georganiseerde massamoord' noemde hij het) goedkeuren, vroeg hij. “Gij zwijgt. En met dat zwijgen laadt Gij een ontzettende verantwoordelijkheid op U. Met dat zwijgen wijst Gij U zelf als de medeplichtigen aan van den eerstkomende wereldoorlog.” Kerk en Vrede heeft een soortgelijk geluid steeds laten horen, bijvoorbeeld ook in reactie op het toenemende Amerikaanse militarisme na 9/11 in de Verenigde Staten en nu, zo ook in het Israël-Gaza-conflict, zegt Baars. “En dat zullen we blijven doen.” ■

Henk Baars | MKFOTOGRAFIE